

Begäran om omprövning av indragningen av underhållet av Svinövägen

Stadsutvecklingsnämnden 28.04.2026
282/10.03.01.00.03/2026

Beredning och ytterligare information
markanvändningsexpert Mika Lehtonen mika.lehtonen@borga.fi
koncernjurist Tiina Fiskaali, tiina.fiskaali@borga.fi

██████████ har som en kommunmedlem begärt omprövning av stadsinfradirektörens beslut 23.2.2026, § 70/2026 (bilaga 1), genom vilket ett beslut har fattats om att stadens underhåll av Svinövägen ska dras in 30.9.2026.

I begäran om omprövning (bilaga 2) krävs att stadsinfradirektörens beslut upphävs; det konstateras att staden, på grundval av ett långvarigt och oavbrutet underhåll, har ett faktiskt underhållsansvar; ärendet återremmitteras för ny beredning så att en tillräcklig utredning i enlighet med 31 § i förvaltningslagen görs; ägarförhållandena för konstruktionerna och ansvarsfördelningen klargörs innan underhållet avslutas; en konsekvensbedömning görs för invånarna, räddningsväsendet och rekreationsanvändningen; och tillämpningen av principen om tillitsskydd och proportionalitetsprincipen bedöms.

Enligt begäran om omprövning innebär det oavbrutna underhållet, som pågått i över 70 år, ett faktiskt ansvar av förvaltningsrättslig betydelse för staden och skapar en berättigad förväntan (principen om tillitsskydd). Enligt begäran om omprövning hindrar bestämmelsen om understöd i lagen om enskilda vägar inte kommunen att underhålla vägen genom eget beslut, om det finns någon annan rättslig grund för detta. I begäran om omprövning framhålls vidare att staden själv har anlagt och underhållit vägen på egen bekostnad, tillåtit allmän rekreationsanvändning och sålt fastigheter i området utan vägreserveringar, och det förtroende för det kontinuerliga underhållet som därmed skapats kan inte brytas utan tillräcklig utredning och rättvis ansvarsfördelning.

En betydande del av de nuvarande fastighetsägarna har löst in fastigheterna från staden på grundval av speciallagstiftning. Staden har sålt några outbrutna områden under fastighetsbildningslagen (554/1995), då ansvaret för utredning av vägservitut eller vägrätter och inrättande av nya har legat hos den behöriga myndigheten Lantmäteriverket (FBL 156.3 mom.). Säljaren av ett outbrutet område ansvarar inte för ordnandet av vägrätter till köparen eller underhållet oavsett om säljaren är en kommun eller en privat aktör.

Svinövägen kan ha varit "stadsväg" eller "kolonisationsväg" som inte har klassificerats som allmän eller bygdeväg. Med stöd av 106 § lagen om enskilda vägar (358/1962) har denna väg 1.1.1963 ändrats till en enskild väg. Under den tid då fastighetsbildningslagen har varit i kraft har det skett flera styckningar där vägservitut borde ha fastställts också för Svinövägen. Även om detta inte har gjorts, kan vägen inte betraktas som en väg som inte omfattas av tillämpningsområdet för

den nuvarande lagen om enskilda vägar (560/2018) (s.k. ägoväg eller egen väg).

Stadens underhåll har sedan 1.1.1963 varit understödande av en enskild väg, för vilket ett väglag inte har bildats eller som varit oregistrerad, genom att sköta underhållet i enlighet med 95 § i lagen om enskilda vägar (358/1962), och staden har fortsatt underhållet fram till idag. Enligt 84 § i den nuvarande lagen om enskilda vägar får kommunen dock endast understöda en enskild väg om ett väglag har bildats för vägen. Enligt bestämmelsen kan kommunen också i fråga om understöd besluta att kommunen helt eller delvis ska åta sig anläggningen eller underhållet av en väg. Enligt 7 § i statsrådets förordning om enskilda vägar (1069/2018) ingår väglaget i dessa fall ett avtal om väghållning med kommunen, men trots ett sådant avtal är väglaget alltså väghållaren.

Domstolen har inte ansett att ett underhåll av vägen som pågått under en längre tid innebär att staden har ett faktiskt ansvar för underhållet. Genom sitt beslut 21.2.2020, Nr 20/0004/1, har Vasa förvaltningsdomstol avslagit besvären över Karleby stadsfullmäktiges beslut genom vilket Karleby stad avstod från underhållet av enskilda vägar. Förvaltningsdomstolen konstaterade i sitt avgörande att ansvaret för underhållet av enskilda vägar och beviljandet av understöd för underhållet för enskilda vägar är frivilliga uppgifter för kommunen, och att staden inom ramen för sin självstyrelse kan besluta om principerna för underhållet av enskilda vägar. Förvaltningsdomstolen ansåg inte att en anteckning i de handlingar som hänförde sig till kommunsammanslagningen 1977 mellan Karleby kommun och Karleby om att kommunen ansvarar för underhållet av de vägar som leder till byar, husgrupper och nuvarande bostadsområden och att underhållet av de enskilda vägar som staden sedan dess har åtagit sig att sköta i fortsättningen skulle förplikta till detta. Högsta förvaltningsdomstolen beviljade inte besvärstillstånd i ärendet.

Att underhålla Svinövägen enligt nuvarande modell strider mot gällande lagstiftning; ett väglag måste bildas för vägen på det sätt som beskrivits ovan.

Enligt begäran om omprövning äventyrar beslutet om att avsluta underhållet av Svinövägen tillgodoseendet av det egendomsskydd som garanteras i 15 § i grundlagen, eftersom det rör sig om fastighetens enda trafikförbindelse till den permanenta bebyggelsen. Enligt 4 § i lagen om enskilda vägar kan en vägrätt bildas för fastigheten, vilket säkerställer användningen av fastigheten, om sådan inte redan finns.

Enligt begäran om omprövning förutsätter proportionalitets- och likställighetsprincipen enligt 6 § i förvaltningslagen en rättvis fördelning av kostnaderna, eftersom vägen används i stor utsträckning för allmän rekreation och i beslutet har andelen utomstående användning inte bedömts. Enligt begäran om omprövning har inte heller ägarförhållandena för konstruktionerna och ansvaret för brons säkerhet klargjorts.

Förvaltningslagen, som en allmän lag, möjliggör inte undantag från bestämmelserna i lagen om enskilda vägar, utan proportionalitets- och likställighetsprincipen måste i detta fall tillämpas inom den ram som fastställs i lagen om enskilda vägar. Lagen om enskilda vägar innehåller bestämmelser om hur kostnaderna ska fördelas om en kommun till exempel genom vägen anvisar trafik för rekreatiönsändamål. När en fördelning enligt lagen om enskilda vägar har gjorts, kan staden i enlighet med 84 § överväga att understöda en enskild väg eller att själv ta över underhållet av vägen.

Enligt begäran om omprövning är syftet med lagen om enskilda vägar att säkerställa trafikförbindelser för bebyggelse och samhällsliga behov, men stadens beslut innebär att alla kostnader och risker läggs på de privata delägarna utan att stadens egen nytta eller den uppkomna reparationsskulden har klargjorts. Enligt begäran om omprövning är den beviljade övergångsperioden även för kort för bildande av väglag, förrättning av enskild väg och reparation av broar, vilket äventyrar invånarnas rättsskydd och trafiksäkerheten.

Staden äger huvuddelen av markområdena på Svinö och tillåter, i egenskap av ägare, att området används som rekreatiönsområde, genom separata offentliga meddelanden. Enligt lagen om enskilda vägar ska alla som har nytta av vägen bidra till kostnaderna, inte bara den som eventuellt har störst nytta av den.

Under övergångsperioden behöver man endast inrätta nödvändiga vägrätter och bilda ett väglag. Reparationer av broar behöver däremot inte genomföras under övergångsperioden. En enskild vägförrättning kan ske inom en övergångsperiod på 6 månader.

Mot bakgrund av ovanstående finns det inga skäl att ändra stadsinfradirektörens beslut, och begäran om omprövning bör avslås.

Bilagor:

1. Stadsinfradirektörens beslut 23.2.2026, § 70/2026
2. Omprövning

Kaupunkikehitysjohdaja

Stadsutvecklingsnämnden beslutar avslå begäran om omprövning av stadsinfradirektörens beslut 23.02.2026 § 70/2026.